

แนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพมหานคร

พิชญ์สินี ศรีบริสุทธิ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2552

**GUIDELINES FOR EARLY CHILDHOOD
EXPREINCE MANAGEMENT
OF SCHOOLS IN BANGKOKYAI DISTRICE OFFICE
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

PICHSINEE SORNBORISUT

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL
OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDCATION MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL, DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY**

2009

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้อง มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ จิตภา สุนาลัย และอาจารย์โชติ แยมแสง ที่ให้ความ กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข แบบสอบถามประกอบด้วย นางสาวมินา กฤษไกรวรรณ นายชงชัย โกระทัต นางสาวกนกกาญจน์ ไคร์ครวญ ที่ได้ช่วยตรวจสอบความถูกต้องต่าง ๆ ในสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสามารถดำเนินการให้เสร็จ เรียบร้อย และมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการและคณะครูอนุบาล โรงเรียนวัดท่าพระ โรงเรียนวัดตีควด โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง ทุกท่านที่ให้ความเมตตา และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร บทความ ตำรา หนังสือทุกท่านที่ผู้วิจัยใช้ในการสืบค้น ข้อมูลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจในการดำเนินการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์จากการค้นคว้าอันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ ทดแทนบุญคุณค่าต่อบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนศิษย์มาตลอด ด้วยวิญญาน ของความเป็นครู ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

พิชญ์สินี ศรีบริสุทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๑
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2. แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546.....	8
2.2 การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	10
2.4 กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม.....	13
2.5 การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	19
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	25
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
3.3 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	25
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	28
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
5. สรุปอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	53
5.1 สรุปผล.....	54
5.2 อภิปรายผล.....	58
5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร.....	29
4.2 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านการเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546.....	32
4.3 สภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546.....	33
4.4 สภาพการดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาสู่การปฏิบัติ.....	35
4.5 แนวทางการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2546.....	36
4.6 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยด้าน สื่อและแหล่งการเรียนรู้.....	37
4.7 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้านการดำเนินการนิเทศการสอน.....	38
4.8 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนระดับปฐมวัย.....	41
4.9 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน.....	44
4.10 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนที่สอดคล้อง กับหลักสูตรสถานศึกษา.....	46
4.11 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนด้าน การนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ.....	48
4.12 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน.....	49
4.13 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนด้าน การสร้างบรรยากาศสื่อและแหล่ง การเรียนรู้.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนด้าน การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน.....	51
4.15 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนด้านนิเทศการสอน.....	52

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้วิจัย	พิชญ์สินี ศรีบริสุทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของ
ผู้บริหารศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยและ ศึกษาแนวทางการ
พัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 6 คน
ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบ
สัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร 1 ชุด แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย 1 ชุด สถิติที่ใช้
ได้แก่ ความถี่ร้อยละ คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นพบว่า

1. หลักการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำ
หลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จัดทำสาระการ
เรียนรู้รายปี แผนบูรณาการ โรงเรียนสะอาด มีสื่อที่เหมาะสม มีการประเมินพัฒนาการตาม
สภาพจริง และนิเทศอย่างเป็นระบบ

2. วิธีการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน การกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการ
ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง อยู่ในระดับ
มากที่สุด แนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จัดการเรียนการ
สอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย มีการจัดในระดับ มากที่สุด ด้านการนำหลักสูตรมาสู่

การปฏิบัติ มีจัดทำแผน การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดในระดับ มาก ที่สุด ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีการจัดในระดับ มาก ที่สุด

ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่า โรงเรียนร่มรื่น สะอาด และมีความปลอดภัย มีการจัดในระดับ มาก ด้านการประเมิน พัฒนาการของผู้เรียน ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษา มีการจัดในระดับ มาก ด้านการนิเทศการสอน มีการประเมินผลข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็ง ของการจัดประสบการณ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ มีการจัดในระดับ มาก

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ผู้บริหาร โรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะให้การจัดการศึกษาปฐมวัย จัดเตรียมด้านหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ด้านการจัด ประสบการณ์ จัดอบรมการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ ด้านการสร้าง บรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ จัดเตรียมสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่ เป็นวิชาการ จัดทำแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการ จัดทำแบบประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และ ประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ ด้านการนิเทศการสอนดำเนินการ ด้านนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ

Thematic Paper Title	Guidelines For Early Childhood Experience Management of Schools in Bangkokyai District Office Under The Bangkok Metropolitan Administration
Author	Miss. Pichsinee Sornborisut
Advisor	Profesor Emeritus Dr. Wallapa Devahzstin Na. Ayudhya
Department	Education Management
Academic Year	2552

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the principles of the early childhood experience management of the administrators, the process of the early childhood experience management of these level teachers and guidelines the development of the early childhood experience management of schools in bangkokyai district office under the Metropolitan administration

Example Groups that applied for this researches incouded six administrators, sixteen early childhood teachers, the instruments applied for collecting data were a questionnaire for the administrators and for early childhood teachers. The applied statistics were composed of frequency the percentage ,mean,, standards and frequency priority.

The results of this study were as follows:

1. According to the principles of the early childhood experience management of the administrators at the majority of schools, they organized the curriculum, set visions, commitments and qualities on purpose of learners. They organized yearly learning documents and integrated plans. Schools were provided appropriate media, there were assessing development along real conditions and systematic demonstrations.
2. There were a great number of the processes on the early childhood experience management of these level teachers in total and in each aspect of them.
3. Guidelines for the development of the early childhood educational management was the aspect of preparing educational establishments. At the majority of schools,

the administrators aimed to organize the school curriculum, to management experience plans and several learning resources. The aspect of experience management, they organized training to develop on writing of the learning management plan, to provide learned and capable personnel, to give learning from direct experience appropriate to ages and developments. The aspect of creating atmospheres, media and learning sources, they had to prepare establishments in a favor of learning, to create academic atmospheres, to organize learning resources both inschool and out of school educational establishments, to provide and buy the learning and teaching media equipment. The aspect of assessing development, they to organized four aspects of assessing development patterns, to assessed learners continuously and to keep systematical records, including the aspect of supervision in the teaching process and the systematic supervision teaching.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทุกๆ ด้าน เพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงตนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนให้มีความรู้ ทักษะ ทักษะคิดและคุณลักษณะที่ถูกต้องของสังคม (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2534: 2) เด็กอายุ 3 – 5 ปีเป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกรับตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็กต่อไป การปฏิบัติของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก

การจัดการศึกษาที่ดีมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะระดับปฐมวัย ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาที่ดีย่อมส่งผลต่อความคิด และเจตคติที่ดี ซึ่งจะส่งผลดีต่อประเทศชาติ และสังคมเมื่อเขาโตขึ้นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และเป็นที่ต้องการของสังคม

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยหมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง 0-6 ขวบนั้น เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้าน เจริญเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย, 2546: 8) โดยเฉพาะระบบประสาทและสมองซึ่งเจริญเติบโตได้ถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิต ศักยภาพแห่งการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วไปต่างเชื่อว่า ประสบการณ์ประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยได้รับเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการทุกด้านต่อเนื่องไป

จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กปฐมวัย จึงเท่ากับเป็นการเตรียมและสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพให้แก่ประเทศชาตินั่นเอง อาจกล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ก็เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เจริญเติบโตถึงขีดสุดของศักยภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้และชีวิต โดยคุณสมบัติที่มุ่งสร้างเสริม คือ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม คุณธรรม จริยธรรม วิถีชีวิตไทย สิ่งแวดล้อมและค่านิยม ความเสมอภาค

แต่เนื่องด้วยสภาพสังคมและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป แนวโน้มความต้องการของสังคมยกย่องบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ โดยวัดความสำเร็จของบุคคลจากอาชีพ ฐานะทางการเงิน ความมั่นคงทางสังคม มากกว่าที่จะยกย่องคนที่คุณงามความดี ส่งผลให้คนในสังคมต้องการการยอมรับ เด็กจึงมักได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการแข่งขันเพื่อการมีโอกาสที่ดีกว่าบุคคลอื่น เริ่มตั้งแต่การแข่งขันทางการเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงเรียนจบและมีงานทำปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ถ้ามองในแง่บวกจะพบว่าเป็นการดีที่สอนให้เด็กมีการตื่นตัวและแข่งขันอยู่ตลอดเวลา เพราะความรู้และวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกวัน แต่ในทางกลับกัน การมุ่งเน้นเพื่อการแข่งขันเพียงอย่างเดียว จะส่งผลให้สังคมไทยในอนาคตขาดบุคลากรที่มีคุณธรรม จริยธรรม สังคมจะเต็มไปด้วยคนเห็นแก่ตัวและทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่มุ่งหวัง การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามนั้นจึงควรทำตั้งแต่วัยเยาว์และต่อเนื่องไปตลอดชีวิต

ความเข้าใจผิดของผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาและผู้ปกครองระดับปฐมวัยคือ คิดว่าการที่เด็กจะเรียนรู้ได้ดี และเป็นคนเก่งได้นั้น ควรมุ่งเน้นทางด้านวิชาการเป็นหลัก เน้นการอ่านและการเขียน ยิ่งเขียนมาก อ่านมากจะยิ่งแสดงว่าเด็กคนนั้นเก่งและได้รับคำชมเชย ในขณะที่เด็กที่ได้รับการเรียนรู้ตามพัฒนาการให้ครบทั้ง 4 ด้านตามแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่สมดุลและเหมาะสมกับวัย กลับถูกมองว่าขาดความพร้อม ทั้งที่จริงแล้วมีเอกสารทางวิชาการและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยหลายท่านมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่า ควรให้เด็กในวัยอนุบาลได้เรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายมากกว่าการมุ่งเน้นทางด้านวิชาการ การอ่านและการเขียน เพราะยิ่งเขียนมาก อ่านมากจะยิ่งเป็นการทำร้ายเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเครียดและจะเกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของเด็กมากกว่าผลดี(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.2551:สยามรัฐรายวัน) แต่ทฤษฎีนี้ก็กลับไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม มีสถานศึกษาระดับปฐมวัยจำนวนไม่น้อยที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นวิชาการและมีผลเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครอง โดยสำรวจจากความพึงพอใจในผลการสอบเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาจึงทำให้ทฤษฎีการพัฒนาเด็กมีการขัดแย้งกันอยู่

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครจำนวน 435 โรงเรียน มีผลการประเมินจากสมศ. รอบที่ 2 ได้รับการประเมิน

ผ่านไปในปีการศึกษา 2548 ในระดับปฐมวัยมีโรงเรียนได้รับการรับรอง จำนวน 430 โรงเรียน ไม่รับรอง 6 โรงเรียน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก ได้แก่กิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรม กลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษาให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ไม่นับการอ่าน และการเขียน แต่ในทางปฏิบัติแล้วมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครไม่น้อยที่ไม่ปฏิบัติตาม แนวทางที่สำนักการศึกษาวางแนวทางไว้ โดยจัดกิจกรรมไม่ครบทั้ง 6 กิจกรรม เน้นแต่ด้าน วิชาการ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยตรง และ การขาดความเอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีมุมมองว่าการศึกษาในระดับปฐมวัยไม่สำคัญและใครก็ สามารถสอนได้ (ปิยธิดา เกษสุวรรณ. 2551: อบรมครูปฐมวัย) การหาแนวทางในการพัฒนาการ จัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างความตระหนักและมีแนวทางในการจัด ประสบการณ์ที่ถูกต้อง เหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อคุณภาพของผู้เรียนและ เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครประสบผลสำเร็จและมี คุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ เป็นหนึ่งใน 50 สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร มี โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในความดูแลจำนวน 6 โรงเรียน ประกอบไปด้วย โรงเรียนวัด ทำพระ โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี โรงเรียนวัดดิวัด โรงเรียนวัดใหม่ พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแต่ละโรงเรียนมีนโยบายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่แตกต่างกันตามบริบทและความ พร้อมในการจัดการศึกษา และปัญหาในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่แต่ละโรงเรียนมีคล้ายคลึง กันคือ ปัญหาเรื่องนโยบายการจัดประสบการณ์สำหรับปฐมวัย ระหว่างผู้บริหาร ครูระดับปฐมวัย ที่มีความต้องการในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ผู้บริหารส่วนใหญ่ ต้องการให้เน้นการอ่านการ เขียน ในขณะที่ครูระดับปฐมวัยต้องการจัดประสบการณ์ที่เน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และจัดการ เรียนการสอนให้ตรงกับหลักสูตรปฐมวัยผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา แนวทางในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ของเด็กระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหาร สถานศึกษามีหลักการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยอย่างไร ครูผู้สอนจัดประสบการณ์ในระดับ ปฐมวัยอย่างไร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา
สำหรับโรงเรียนอื่นที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา

1.2.1 หลักการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

1.2.2 วิธีการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขต
บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

1.2.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงหลักการและวิธีการจัดประสบการณ์ระดับ
ปฐมวัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร และ
แนวทางในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะก่อให้เกิด
ประโยชน์ดังนี้

1.3.1 ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
ระดับพัฒนาการและความสนใจของเด็ก

1.3.2 ได้แนวทางในการจัดเตรียมบุคลากรให้มีการจัดการเรียนการสอนได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจะศึกษา

1.4.1.1 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของผู้บริหาร โรงเรียน ได้แก่

1. การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของ
ผู้เรียน

2. ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับปฐมวัย

1.4.1.2 วิธีการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูในด้านหลักการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการนิเทศการสอน ต่อกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา

1.4.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดท่าพระ โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประคูลิมพาลี โรงเรียนวัดคีตวาด โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง

โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน รวม 6 คน

ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้แก่ครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาล 1 – 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 6 คน รวม 36 คน

1.5 นิยามศัพท์

แนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นการปูพื้นฐานวิชาต่างๆ ให้ ในรูปกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง

หลักการจัดประสบการณ์ หมายถึง หลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งรับนักเรียน อายุ 4 ปี ขึ้นไป

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดท่าพระ โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประคูลิมพาลี โรงเรียนวัดคีตวาด โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งบริหารและจัดการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน

ครูปฐมวัย หมายถึง บุคลากรประจำที่มีหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และ 2 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

วิธีการการจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี กิจกรรมเกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาร่างกายและกล้ามเนื้อส่วนต่างๆของเด็กระดับปฐมวัย ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง หรือจังหวะ ง่าย เร็ว

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็ก สิ่งต่างๆรอบตัว บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็กและธรรมชาติรอบตัว ด้วยกิจกรรมการสนทนา อภิปราย ทดลอง สังเกตและสำรวจ ทักษะศึกษาและการลงมือปฏิบัติจริง

กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง การจัดกิจกรรมศิลปะประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก เช่น ฝึกปะ ระบายสีภาพ วาดภาพตามจินตนาการ

กิจกรรมเสรี หมายถึง กิจกรรมที่เด็กปฐมวัยได้เล่นตามมุมต่าง ๆ เช่น มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมบ้าน มุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก ฯลฯ ตามความสนใจของเด็ก

กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่ให้เด็กระดับปฐมวัยได้เล่นอิสระกลางแจ้งหรือเล่นเครื่องเล่นสนาม การละเล่นของไทยตามความสนใจ

กิจกรรมเกมการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่นต่าง ๆ เช่น เกมอนุกรม พื้นฐานการบวก ต่อภาพ ฯลฯ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในส่วนของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้ คือ

- 2.1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546
 - 2.1.1 สาระสำคัญของหลักสูตร
 - 2.1.2 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
 - 2.1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2.2 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.3 กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม
 - 2.3.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
 - 2.3.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์
 - 2.3.3 กิจกรรมสร้างสรรค์
 - 2.3.4 กิจกรรมเสรี
 - 2.3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง
 - 2.3.6 กิจกรรมเกมการศึกษา
- 2.4 การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 2.5 งานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ

2.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดขอบเขต แนวทางการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่จะทำการสอนได้ดีต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี

Hass (1980 : 11) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษาซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยอาศัยกรอบของทฤษฎีและการวิจัยในอดีตและปัจจุบันเป็นพื้นฐาน ”

สอดคล้องกับ Anziano และคณะ (1995:19-20) ที่ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตรเป็นกระบวนการของการกำหนดเป้าหมายและการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่เด็ก หลักสูตรจึงเน้นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร ได้แก่สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการนำไปใช้ การพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย ”

เมื่อนำความเห็นของนักศึกษามาประมวลกัน จึงสรุปได้ว่าหลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ตามที่เป้าหมายของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อย่างสมดุล

2.1.1 สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 เป็นหลักสูตรที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 0 – 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) การกำหนดหลักสูตรเพื่อให้ผู้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทาง ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา สังคม และท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ

2.1.2 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 3) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังนี้ การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก

แต่ละตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก เอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2.1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 12) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ในหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2546 คือ “ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่

เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างของแต่ละบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นมาตรฐานให้เด็กเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 10 ประการ

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขลักษณะนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 5) ได้กำหนดหลักการของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังนี้

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถการเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยยึดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

2.2 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่สำคัญ ประสบการณ์และสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างมาก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นวัยที่มีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญของเด็ก เมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จึงเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆกันคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคมจิตใจ และสติปัญญา ไม่ควรมุ่งเน้นแต่ด้านวิชาการอย่างเดียวแต่ควรให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาความเป็นไป พัฒนาการรับรู้ ความสนใจ ความมีเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ตลอดจนมีสุขภาพอนามัยดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยดีและมีความสุข (เขาวพา เดชะคุปต์, 2542 : คำนำ)

ประสบการณ์ ตามความหมาย Good (Good, 1959: 214; อ้างอิงจากเขาวพา เดชะคุปต์, 2542: 117) คือกระบวนการในการรับความรู้หรือการเกิดทักษะ โดยการกระทำหรือการเห็นสิ่งต่างๆ หรือกระบวนการของจิตสำนึกในการรับรู้ถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยการมีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งต่างๆ

ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ โรงเรียนและครู ที่ต้องจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เตรียมผู้เรียนให้สามารถเผชิญชีวิตในสังคมได้ ไม่ใช่มุ่งเน้นแต่ความรู้ด้านวิชาการเท่านั้น

หลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีหลักดังนี้

1. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน
2. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสิ่งที่จะเรียน และควรให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น เป็นผู้มีความรู้และจริยธรรม
4. ประสบการณ์ที่จัดควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
5. กิจกรรมที่นำมาใช้ควรมีวิธีใช้แรงจูงใจ ได้รับความสนใจของผู้เรียน ไม่ให้ซ้ำซาก เกิดความสนุกสนาน เน้นการปฏิบัติให้มากที่สุด
6. มีแนวทางการประเมินผลที่เหมาะสม

ข้อควรคำนึงในการจัดประสบการณ์ เยาวพา เศษะคุปต์ (2542 : 124) กล่าวว่าเมื่อครูหรือผู้เลี้ยงดูได้ทราบถึงพัฒนาการและการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัยแล้วยังควรคำนึงถึง

1. เด็กที่มีปัญหาด้านร่างกาย เช่น มีความผิดปกติทางร่างกาย เด็กที่มีโรคประจำตัวหรือเด็กที่มีร่างกายอ่อนแอ เด็กเหล่านี้ครูหรือผู้เลี้ยงดูต้องคอยดูแล ต้องระวังเรื่องการเล่นอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นในการเล่นต้องไม่นานเกินไป และกิจกรรมต้องเหมาะสมกับเด็ก ฉะนั้นครูต้องคอยดูแลให้เด็กเล่นอย่างพอเหมาะ
2. เด็กที่ปัญหาด้านสติปัญญา เด็กบางคนอาจมีพัฒนาการช้ากว่าเด็กปกติบ้าง แต่ถ้าครูเห็นว่าผิดปกติมากก็ควรนำไปตรวจสอบความสามารถทางสติปัญญา และจัดให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนที่เหมาะสม สำหรับเด็กที่ล่าช้ากว่าเด็กปกติเพียงเล็กน้อย ครูอาจจะจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มตามความสามารถ หรือให้เด็กที่มีความสามารถสูงช่วยเหลือเด็กที่อ่อนกว่า แต่ไม่ควรแยกเด็กทั้งสองกลุ่มออกจากกันโดยเด็ดขาด การทำกิจกรรมร่วมกันจะทำให้เด็กอ่อนพัฒนาการดีขึ้น เด็กเก่งจะมีโอกาสได้ช่วยเหลือเด็กอ่อนกว่า ส่วนการจัดกิจกรรมตามความสามารถของเด็กจะทำให้เด็กรู้สึกประสบความสำเร็จและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม ครูและครูพี่เลี้ยงต้องคอยสังเกตและดูแลอย่างใกล้ชิดและหาทางช่วยเหลือ ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อค้นหาปัญหาของเด็กการให้ความรัก ความอบอุ่น อย่างปล่อยปละละเลย หรือลงโทษโดยไม่บอกเหตุผล การแก้ปัญหาต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ด้าน

การเตรียมการจัดประสบการณ์

การเตรียมการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง โรงเรียนควรเป็นสถานที่ที่เด็กมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่น่าสนใจ ได้เล่น ได้พักผ่อน อยู่ในบรรยากาศที่ปลอดภัย มีภาวะโภชนาการที่ดี และฝึกทักษะพื้นฐานต่างๆ ได้โดยมีส่วนร่วมที่เหมาะสม บรรยากาศในโรงเรียนควรกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกหรือรื้อฟื้น อยากรู้ อยากเห็น อยากเล่น อยากทำ อยากค้นคว้าทดลองอย่างอิสระ ไม่ใช่สถานที่ที่ทำงานตลอดเวลา การเตรียมจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่จะทำให้การมาโรงเรียนของเด็กในแต่ละวันมีความหมาย ครูจึงควรคำนึงถึงวุฒิภาวะของเด็กและคำนึงถึงทางสังคมที่จะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมของเด็กแต่ละวัยให้แตกต่างกันไป

ในการเตรียมเด็กนอกจากครูจะต้องรู้จักเด็กแต่ละคนแล้ว ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเคารพสิทธิของผู้อื่น แลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่น ทำงานอย่างซื่อสัตย์ มีน้ำใจ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พักผ่อนและทำงานได้อย่างมีส่วนร่วม ในการเตรียมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ครูควรมีหลักในการเตรียมดังนี้

1. การเตรียมร่วมกับเด็ก
2. มีการตัดสินใจ
3. การเรียนทักษะใหม่
4. การเสริมสร้างความสนใจ
5. การจัดกิจกรรมต่างๆควรจัดให้สมดุล
6. ให้เด็กได้มีโอกาสทำงานและสนุกสนานร่วมกับเพื่อน
7. ให้เด็กมีโอกาสทำงานตามลำพังกับอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ให้ โดยให้ได้คิดและทำงานต่างๆที่ต้องใช้สมาธิ
8. มีการเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ หรือการทัศนศึกษา

9. มีการฝึกลักษณะนิสัยต่างๆให้เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่นการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเล่นและการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น

10. ควรมีการพัฒนาค่านิยมทางสังคมจากการทำกิจกรรม และการร่วมกลุ่ม

11. ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านการพูด การเขียน ตามวุฒิภาวะของเด็ก

12 ให้เด็กได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยแสดงออกทางดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ บทบาทสมมุติ เกมการศึกษา

13 ให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจและรู้จักธรรมชาติ การสังเกต ทดลอง หาประสบการณ์จากธรรมชาติรอบตัว

14 จัดให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในโครงการต่างๆของโรงเรียน

หลักทั้ง 14 ประการนี้ ควรคำนึงถึงในการเตรียมจัดประสบการณ์และการเตรียมการสอนให้กับเด็ก

2.3 กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

การจัดกิจกรรม กรมวิชาการ (2540: 23 – 45) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในวัยแรกเกิดถึง 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องจัด

กิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการอย่างเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

หลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีหลักดังนี้

1. คำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความสนใจ ให้เด็กมีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ

2. มีกิจกรรมเป็นรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม เปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมควรจัดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

5. เน้นให้มีสื่อของจริง ให้เด็กมีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆและผู้ใหญ่

กิจกรรมที่เสนอให้จัดเป็นประจำทุกวันทั้ง 6 กิจกรรมหลัก มีดังนี้

2.3.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่นๆประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมจินตนาการของเด็ก เรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายของตนเอง

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะที่เคลื่อนไหว ให้เกิดความสุข สนุกสนาน เกิดทักษะในการฟังดนตรีหรือจังหวะต่างๆ พัฒนาภาษา ฟังคำสั่ง ข้อตกลง และปฏิบัติตามได้ ส่งเสริมการกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

2.3.1.1 การเตรียมร่างกาย วิธีฝึกการเตรียมร่างกาย 3 ชั้น คือ

1. ให้รู้จักส่วนต่างๆของร่างกายว่าชื่ออะไร อยู่ตรงไหน และมีส่วนใดบ้างที่เคลื่อนไหวได้มากน้อยเพียงใด
2. ขณะที่เคลื่อนไหว ควรฝึกให้เด็กรู้ตัวตลอดเวลาว่าร่างกายของตนส่วนใดกำลังทำอะไรอยู่
3. ฝึกให้ส่วนต่างๆของร่างกายมีความคล่องตัวและขยับเขยื้อนตามคำสั่งได้รวดเร็ว

2.3.1.2 การเคลื่อนไหวพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ได้แก่ การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ณ จุดใดจุดหนึ่งโดยร่างกายจะไม่เคลื่อนออกไปจากจุดนั้นเลย
2. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ การเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ได้แก่ การเดิน การวิ่ง การกระโดด ฯลฯ

2.3.1.3 การฝึกจังหวะ ตัวอย่างเช่น

1. การทำจังหวะด้วยการใช้ร่างกายส่วนต่างๆ เช่น ให้ขยับเขยื้อนร่างกายตามจังหวะ เช่น พักหน้า ขยับไหล่ ขยับศอก โคลงศีรษะ ให้แต่ละสัมผัสร่างกายล้วนๆ หรือสลับกับทำร่างกายให้เกิดเสียงเช่น ตบมือ ตะแอม ตะโกล่ง ฯลฯ

2. การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง อาจเป็นการเปล่งเสียงเป็นพยางค์ใดๆทั้งที่มีความหมายและไม่มี ความหมาย หรือคำที่มีความหมายเป็นชื่อคน สัตว์ สิ่งของ อาจเป็นวลีสั้นๆหรือประโยคสั้นๆ

3. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ คือการแสดงท่าทางเลียนแบบหรือบทบาทสมมุติ แสดงความรู้สึกด้วยท่าทางและสีหน้า เคลื่อนไหวอย่างอิสระ เล่นตามจินตนาการ ด้วยการเล่าเรื่องให้ฟัง แล้วให้เด็กจินตนาการเคลื่อนไหวไปตามเนื้อเรื่องนั้นๆ หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว

การประเมินผลกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ทำได้โดยครูสังเกตการณ์เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย การทำท่าที่แปลกใหม่ ตามคำสั่งหรือข้อตกลง การแสดงออก ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กมีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิด แก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่นนิทาน เล่นบทบาทสมมุติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และถ่ายทอดเรื่องราว กล่าวแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกมารยาทในการฟัง พูด รู้จักแสวงหาความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะพื้นฐาน ปลูกฝังให้มีคุณธรรมและจริยธรรม รู้จักการปรับตัวในการเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวการจัดกิจกรรม สามารถจัดได้หลายวิธี เช่น

1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง

2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่ปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3. การสาธิตเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเกิดการเรียนรู้ตามขั้นตอน ของกิจกรรมนั้นๆ ในบางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ จริง

4. การทดลองหรือปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริม ให้เด็กมีความอยากรู้ อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง

5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีก รูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษา ทั้งภายในและนอกโรงเรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่ เด็ก

6. การเล่นบทบาทสมมุติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมุติตนเองเป็นตัวละครต่างๆตามเนื้อเรื่อง ในนิทาน หรือเรื่องราวต่างๆอาจใช้สื่อประกอบการเล่นบทบาทสมมุติเพื่อสร้างความสนใจ และ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน

7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความ สนุกสนานเพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

2.3.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่นการวาดภาพ ระบายสี ฝึกปะติด ปั้น พิมพ์ภาพ ประดิษฐ์เศษวัสดุ

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ จินตนาการ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือ พัฒนาประสาทสัมผัสระหว่าง มือกับตา ฝึกทักษะการสังเกต การคิด การแก้ปัญหา ส่งเสริมการกล้าแสดงออก เกิดความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและผู้อื่น ปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความอดทน การรอคอย ความเอื้อเฟื้อแผ่ ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง

กิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยจัดกิจกรรมวันละ 3 – 5 กิจกรรม ให้เด็ก เลือกทำอย่างน้อย 1 – 2 กิจกรรมตามความสนใจ ครูควรสร้างบรรยากาศให้มีความสดชื่นและมีอิสระ ให้เด็กเลือกกิจกรรมอย่างมีระเบียบ มีการหมุนเวียนการทำกิจกรรมจนครบทุกกิจกรรม เมื่อมีกิจกรรม

ใดเป็นกิจกรรมใหม่ให้ครูแนะนำวิธีการและการใช้อุปกรณ์ต่างๆ และครูต้องคอยดูแลขณะเด็กทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดของตนเอง โดยไม่ปิดกั้นจินตนาการของเด็ก เมื่อทำกิจกรรมเสร็จหรือหมดเวลา ต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เข้าที่และดูแลความสะอาดของห้องเรียนทุกครั้ง และเมื่อเด็กทำงานเสร็จให้เด็กเล่าหรืออธิบายงานของตนเอง ถ้าเป็นภาพวาด ครูควรบันทึกเรื่องที่เด็กเล่า และวันที่ที่ทำได้ด้วย เพื่อทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก การเขียนเรื่องที่เด็กเล่าควรเขียนด้วยตัวบรรจง ขนาดตัวหนังสือใหญ่พอที่เด็กจะเห็นลีลาการเขียนที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ

การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ควรจัดหาวัสดุในท้องถิ่น ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องพร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ควรกระตุ้นและจูงใจให้เด็กได้เปลี่ยนกิจกรรมอื่นๆบ้าง และเก็บผลงานของเด็กชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก

2.3.4 กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นตามมุม เช่นมุมบล็อก มุมหนังสือ มุมต่างๆเหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้ตามความสนใจและความต้องการของเด็ก โดยเล่นเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

กิจกรรมเสรีมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ส่งเสริมให้มินิสัย รักการอ่าน พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ให้เด็กรู้จักการปรับตัว รู้จักการรอคอย การเล่นร่วมกับผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย

การประเมินกิจกรรมเสรี ครูต้องใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการเล่น ความสนใจของเด็กขณะเล่น การใช้ภาษาสื่อสาร และความรับผิดชอบในการเก็บของเมื่อเล่นเสร็จ

การจัดกิจกรรมเสรี อาจจัดได้หลายลักษณะ ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยสังเกตความสนใจ หากพบมุมใดที่เด็กไม่สนใจควรปรับเปลี่ยนมุมนั้นเสียใหม่ และถ้ามีมุมใดเด็กให้ความสนใจมากเกินไป ครูควรให้เด็กได้แก้ปัญหาในการเลือกเล่นในมุมอื่น ครูควรชักชวนให้เด็กได้เล่นในมุมอื่นๆบ้างเพราะการเล่นในมุมเดียวกันๆทำให้เด็กขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ และควรมีสื่อที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็ก

2.3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

กิจกรรมกลางแจ้งมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ส่วนต่างๆของร่างกายให้มีสุขภาพแข็งแรง เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด รู้จักการปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้การระวังรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น รู้จักการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆรอบตัว พัฒนาทักษะการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เช่นการสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก

แนวการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ครูและเด็กควรตกลงกติกาในการเล่นทุกครั้ง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม ให้เด็กเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลานานพอสมควร ขณะเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น หากพบว่าการเล่นนั้นทำให้เกิดอันตรายครูต้องชี้แนะทันที เมื่อเล่นเสร็จให้ต้องสอนเด็กช่วยเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดร่างกายทุกครั้ง

การประเมินผลสังเกตจากความสนใจในการเล่น พฤติกรรมการเล่น การออกกำลังกาย การปรับตัวในการเล่นกับผู้อื่น

2.3.6 เกมการศึกษา เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิรูปราง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3 – 6 ปี เช่นเกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ภาพตัดต่อ ตัดตามแบบ ฯลฯ

จุดมุ่งหมายของเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การคิดหาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ ปลุกฝังให้มีคุณธรรมต่างๆ เช่นความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย

แนวการจัดกิจกรรม ในกรณีที่เป็นเกมใหม่ที่เด็กไม่เคยเล่นมาก่อน ให้ครูแนะนำวิธีการเล่น ว่าชื่อเกมอะไร มีกี่ชิ้น มีวิธีการเล่นอย่างไร ให้เด็กได้หมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ขณะที่เล่นครูทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ บางครั้งครูอาจจะร่วมเล่นด้วย ถ้าสังเกตว่าเด็กยังไม่เข้าใจวิธีการ

เล่น เมื่อเด็กเล่นเสร็จเรียบร้อย ควรให้เด็กได้ตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง หรือตรวจสอบร่วมกับเพื่อนหรือครู และให้เก็บเกมการศึกษาเข้าทำให้เรียบร้อยทุกครั้ง

ในกรณีที่เล่นเกมที่เด็กเคยเล่นแล้ว ให้จัดวางเกมให้เด็กเล่นเป็นกลุ่มๆ ละ 4 – 5 คน หมุนเวียนทั้งเกมเก่าและเกมใหม่ เกมที่นำมาเล่นควรอยู่ในสภาพที่จะนำไปใช้ได้

การประเมิน สังเกตได้จากการเล่น พฤติกรรมขณะเล่นร่วมกับเพื่อน ความรับผิดชอบในการเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สภาพแวดล้อม สามารถยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรมได้ตามความสนใจและความสามารถของเด็ก กิจกรรมที่จัดต้องมุ่งเน้นพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา และจัดให้ครบทั้ง 6 กิจกรรมหลักคือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และเกมการศึกษา

2.4 การกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์ หมายถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนที่มีอายุ 3 – 5 ปี มีโอกาสได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงควรมีบรรยากาศทั้งภายนอกและภายในที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สะอาด สะดวก ปลอดภัย ร่มรื่น สีสัน เครื่องเล่น และพื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมที่เพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรม

บรรยากาศในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับผู้ใหญ่ สร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศของความรักและความอบอุ่น

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

เด็กปฐมวัยเรียนรู้สิ่งต่างๆผ่านกิจกรรมและการปฏิบัติ และการปฏิสัมพันธ์กับสื่อและบุคคลที่แวดล้อมเด็ก สื่อและแหล่งการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และเพิ่มพูนทักษะให้แก่เด็ก

สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ต้องเป็นสื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละช่วงวัย มีความเป็นรูปธรรม เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงโลกภายในและภายนอกของเด็กได้ สามารถใช้ได้จริง ไม่เสี่ยงต่อการเกิดความรู้สึกล้มเหลวในการเรียนรู้ของเด็ก มีจุดประสงค์ในการใช้ที่แน่นอน ว่าใช้เพื่ออะไร และใช้อย่างไร สร้างความสนุกสนาน จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และความสุขในการเรียนรู้

ประเภทของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
 - 1.1 สื่อธรรมชาติ หรือ ของจริง
 - 1.2 สื่อที่จัดทำขึ้นเอง หรือ ของจำลอง
 - 1.3 ของเล่น
 - 1.4 เกมการศึกษา
 - 1.5 สื่อมัลติมีเดีย
 - 1.6 เครื่องเล่นสนาม
2. แหล่งการเรียนรู้
 - 2.1 แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล
 - 2.2 แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชน
 - 2.3 สถานที่สำคัญต่างๆ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการคือการติดตาม รวบรวม สรุปผลพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็ก ครูต้องศึกษาข้อมูล หลักการ แนวคิด และรูปแบบวิธีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้น มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย รายงานความก้าวหน้าและพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก นำผลการประเมินมาจัดกิจกรรม และบันทึกข้อมูลของเด็ก การประเมินพัฒนาการใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงในลักษณะเช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมประจำวัน โดยใช้วิธีการสังเกตบันทึกพฤติกรรม สันทนา สัมภาษณ์ และการประเมินพัฒนาการด้านต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ เช่นแบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินพัฒนาการ แฟ้มสะสมงาน ลักษณะของเครื่องมือที่ดี ต้องประเมินพัฒนาการครบทุกด้านอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ควรประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมและจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และรายงานผลการประเมินให้กับผู้ปกครองทราบเป็นระยะเพื่อพัฒนาและแก้ไขพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก

การนิเทศการสอน

กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินการในการนิเทศเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การบวนการนิเทศมีความสำคัญ ซึ่งผู้บริหารต้องนำมาคิดแปลงให้เหมาะสมกับแนวการจัดประสบการณ์ในระดับนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2537 :228-229)

ประธาน เสรีปัญญา (2529 : 2 – 3) ได้กล่าวถึงการนิเทศการสอนระดับปฐมวัยไว้ว่า การนิเทศการสอนมีเพื่อให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เน้นแนวทางในการจัดกิจกรรมและจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน ให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนให้สามารถใช้คู่มือครู แผนการสอน และวัสดุประกอบการสอนได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้สอน และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

จากวัตถุประสงค์ข้างต้น ทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ จะต้องเข้าใจตรงกันว่าการสังเกตการณ์สอนไม่ใช่การจับผิด ผู้นิเทศจะต้องทำหน้าที่เหมือนกระจกเงาที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยให้ผู้รับการนิเทศเห็นทั้งจุดดี จุดด้อย เพื่อให้ผู้รับการนิเทศภูมิใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่แล้ว ในขณะที่เดียวกันก็รู้จุดบกพร่อง เพื่อจะได้ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แสงเดือน ดันเจริญ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการกิจกรรมเสรีของครูอนุบาลสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูอนุบาลมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สวยงาม มีมุมต่างๆไม่น้อยกว่า 4 มุม มีสื่อและวัสดุอุปกรณ์ทั้งของจริงและจำลอง จัดกิจกรรมต่างๆที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เด็กๆจะสนใจในมุมบ้าน มุมเครื่องเล่นสัมผัส และมุมเกม

การศึกษามากที่สุด โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำในการเล่น เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ครูจะแก้ไข และมีการเสริมแรงในทางบวก

จุไรพร เสนาะ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการใช้หลักสูตร ครูชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ร่วมกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 และมีการพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กและสภาพท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติงาน มีการจัดสรรงบประมาณ ครูมีการเตรียมแผนการสอน มีสื่อทั้งของจริงและรูปภาพ ครูวัดและประเมินพัฒนาการเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรม

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีการจัดเตรียมและพัฒนาบุคลากร พิจารณาจัดครูเข้าสอนจากวุฒิการศึกษา พัฒนาบุคลากรโดยให้เข้ารับการอบรมสัมมนา มีการนิเทศภายใน และสังเกตการสอนโดยผู้บริหาร มีการบริหารวัสดุ และสื่อการสอน และการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนโดยผู้ปกครองบริจาคทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการจัดซื้อการเรียนการสอน

ปัญหาที่พบได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ขาดแคลนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรไม่เพียงพอ การนิเทศการสอนไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ การจัดสนามและเครื่องเล่นสนามไม่เป็นสัดส่วนและไม่เพียงพอ

ชวลี ช่วยเอื้อ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการประเมินพัฒนาการของเด็กชั้นอนุบาล 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของผู้บริหารและครูผู้สอนในด้านการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดประสบการณ์ ไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรมมีเป้าหมาย หลักในการจัดกิจกรรมคือส่งเสริมพัฒนาการตามวัยตามเด็กทางด้านอารมณ์ ร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ให้ครบทุกด้าน มีส่วนน้อยที่จัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กอ่านได้ เขียนได้ และคิดเลขได้

ด้านปัจจัยและสภาพต่างๆเพื่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่คัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลโดยพิจารณาจากวุฒิการศึกษา การนิเทศการสอนโดยผู้บริหาร

กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศคือการประชุมศึกษาหาหรือ เทคนิคและกลวิธีที่ครูผู้สอนนำมาใช้มากที่สุด คือ การให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม

ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จัดกิจกรรมตามที่กำหนดใน แผนการจัดประสบการณ์ มีตารางกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรม กลางแจ้ง และเกมการศึกษา และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ปัญหาการใช้แนวการ จัดประสบการณ์ พบว่าผู้บริหารและครูมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ครูมีความรู้ พื้นฐานแตกต่างกัน โรงเรียนไม่มีแนวทางการประเมินผลที่ชัดเจน ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถให้ คำแนะนำช่วยเหลือครูอนุบาลได้

การวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร ของโสภิตอนงค์ บุญช่วย (2531 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการ เรียนการสอน มีการกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนไว้และบรรลุผลปานกลาง การเรียน การสอนเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการเตรียมความพร้อม โดยใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน จัดทำขึ้นเอง การนิเทศการสอนเป็นการนิเทศภายใน เครื่องเล่นมีจำนวนไม่เพียงพอ ครูขาดเครื่องมือ ในการวัดและประเมินผล ด้านกิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง จัดทำได้ดี ผู้ปกครองมีความเห็นว่าโรงเรียนจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆได้ตามความต้องการ ของผู้ปกครอง แต่ขอให้โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้มากขึ้น

งานวิจัยในส่วนของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการเตรียมพร้อมให้แก่เด็กเรียนอนุบาล ในโรงเรียนเอกชนนั้น ฉันทนา เปี้ยทอง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการเตรียมพร้อมให้แก่เด็กเรียนอนุบาลในโรงเรียนเอกชน เขตคอนเมือง ผลการวิจัย พบว่า ด้านการ ให้บริการของโรงเรียนเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของเด็ก ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าโรงเรียน เตรียมความพร้อมแก่เด็กเรียนในทุกๆด้าน รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เด็กอ่านออกเขียนได้ และการคิด คำถามเป็นลักษณะวิธีการดำเนินการของโรงเรียนที่ผู้ปกครองต้องการ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยจากต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กระดับปฐมวัยที่ค้นพบคืองานวิจัย ของ ลอเรนซ์ (Lawrence K. Frank 1968 : 436) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเจริญงอกงามและการพัฒนา มนุษย์พบว่า การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กนั้นมีสมรรถภาพในการใช้ประสาทสัมผัสเป็นอย่างมาก

เขาจะเรียนรู้ได้มิใช่แค่การมอง แต่ได้จากการเห็น มิใช่แค่การได้ยิน แต่ได้จากการฟัง มิใช่แค่การสัมผัส ตาจากการรู้สึก และมิใช่แค่การขีดแต่ได้จากการถือ เด็กจะรู้รสของสิ่งที่เข้าปาก รู้กลิ่นถ้าเข้าไปอยู่ด้วย เด็กๆสามารถทำได้ ถ้าฝึกฝึกการ บาดเจ็บ หรือถูกสกดกั้น เด็กจะได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายจากการได้เล่นอย่างสม่ำเสมอ เพราะการเล่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้คุณประโยชน์อย่างมหาศาล และอย่างถาวรตลอดวงจรชีวิตของมนุษย์

การพัฒนาการทางด้านร่างกาย แคปแลน (Caplan 1973) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กเล็กถึง 2 เรื่อง พบว่า ถ้าเด็กไม่ทำกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อตั้งแต่ในวัยเด็กตอนต้นแล้ว อาจส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการกระตุ้นอย่างเต็มที่ การวิจัยของเขามุ่งศึกษาเรื่องการสอนให้เด็กรู้จัก ซ้าย และ ขวา และเรื่องของทิศทาง และอีกเรื่องหนึ่งศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ผลของการศึกษา เด็กได้ทำกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่อย่างต่อเนื่อง จะพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อต่างๆอย่างรวดเร็ว และพัฒนาการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น บลูม (Bloom 1964) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของมนุษย์พบว่า ระยะ 4 ปีแรก สติปัญญาของเด็กได้รับการหล่อหลอมไปแล้วประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่อเด็กอายุ 6 ปีพร้อมที่จะเข้าเรียน สติปัญญาของเด็กก็ได้รับการหล่อหลอมไปถึงร้อยละ 75 ถ้าจะนับแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเมื่อเด็กอายุได้ 4 ปี สติปัญญาของเด็กได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 30 ก่อนที่เด็กจะมีอายุ 6 ปี จึงเห็นว่าในระยะ 6 ปีแรกนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถ ไม่ควรรอให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงเริ่มเรียน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Window Version 11.0) แล้วดำเนินการวิจัยเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดท่าพระ โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี โรงเรียนวัดคิวดวด โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง

โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน รวม 6 คน

ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้แก่ครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 6 คน รวม 36 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับแบบสอบถามมี 2 ชุด ได้แก่แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามครูผู้สอนระดับปฐมวัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามสำหรับผู้สอนระดับปฐมวัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale)

3.3 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษาตลอดจน โครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมกับนิยามและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
 - 2.1 นางสาวมีนา กริชไกรวรรณ ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักการศึกษา
 - 2.2 นายธงชัย โคระทัต รองผู้อำนวยการ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม
 - 2.3 นางสาวกนกกาญจน์ ไคร์ครวญ ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนวัดท่าพระ
3. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ พร้อมทั้งเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบอีกครั้งเพื่อนำไปเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ถึงผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยพร้อมกับส่งแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสามารถนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองทุกโรงเรียน
2. การเก็บแบบสอบถามคืนผู้วิจัยของความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารรวบรวมแบบสอบถามและผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยไปรับเองที่โรงเรียนในวันนัดหมายกับทางโรงเรียน
3. ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนในกรณีที่ยังไม่ได้รับคืนตามเป้าหมายบางส่วน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Window Version 11.0) และเลือกใช้สถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่และหาค่าร้อยละ (Percent)

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่และหาค่าร้อยละ (Percent)

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย วิเคราะห์โดยใช้การจัดกลุ่มข้อมูล

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่และหาค่าร้อยละ (Percent)

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

คะแนน 4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
คะแนน 2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับการปฏิบัติการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในโรงเรียน โดยเอาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 0.50 – 1.49	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวม ในการศึกษาค้นคว้า ประชากรได้แก่ ประชากรที่ศึกษา คือโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดท่าพระ โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประดู่ จิมพลี โรงเรียนวัดคิควด โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน รวม 6 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้แก่ครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 6 คน รวม 36 คน

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา
N	แทน	จำนวนประชากร

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน

N = 6

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	3	50.00
1.2 หญิง	3	50.00
รวม	6	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 40 ปี	-	-
2.2 40 – 49 ปี	3	50.00
2.3 50 ปีขึ้นไป	3	50.00
รวม	6	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
3.1 ปริญญาตรี สาขาสังคมศาสตร์	1	16.67
3.2 ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา	5	83.33
3.3 ปริญญาเอก	-	-
รวม	6	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน	6	100
4.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน	-	-
รวม	6	100.00

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

N = 6

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ระยะเวลาที่ท่านดำรงตำแหน่ง		
5.1 น้อยกว่า 1 ปี	-	-
5.2 6 – 10 ปี	6	100.00
5.3 11 – 15 ปี	-	-
5.4 16 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	6	100.00
6. แหล่งข้อมูลเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ประชากร = 6		
6.1 จากการศึกษาค้นคว้า	2	33.33
6.2 จากกรอบรมสัมมนา	2	33.33
6.3 จากความรู้และประสบการณ์	6	100.00
รวม	10	100.00
7. ขนาดโรงเรียน		
7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	3	50.00
7.2 โรงเรียนขนาดกลาง	1	16.67
7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	2	33.33
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศหญิงและชายมีจำนวนเท่ากัน 3 คน (ร้อยละ 50.00) มีอายุ 40-49 ปี และ 50 ปีขึ้นไป จำนวนเท่ากัน 3 คน (ร้อยละ 50.00) วุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน (ร้อยละ 83.33) ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) ระยะเวลาที่ดำรงอยู่ในตำแหน่ง ทั้งหมดมีระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) แหล่งข้อมูลในเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้รับจากความรู้และประสบการณ์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) ขนาดของโรงเรียนมีขนาดเล็ก จำนวน 3 คน (ร้อยละ 50.00)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยใน ซึ่งจัดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ตารางที่ 4.2 - 4.7 ทุกตารางตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ตารางที่ 4.2 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน ในด้าน การเตรียมความพร้อมในการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 N = 6

การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดอบรมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546	3	50.00
2. จัดหาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้คณะครูได้ศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติม	6	100.00
3. จัดประชุมคณะครูร่วมกันทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546	3	50.00
4 อื่นๆ (โปรดระบุ)		
4.1 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ปฐมวัย	1	16.67
4.2 ส่งครูเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย	1	16.67
รวม	14	

จากตารางที่ 4.2 มีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จัดหาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้คณะครูได้ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นจัดอบรม บุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และจัดประชุมคณะครู ร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จำนวน 3 คน (ร้อยละ 50.00) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยและส่งครูเข้ารับการอบรมใน หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 16.67)

ตารางที่ 4.3 สภาพการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

N = 6

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1. กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	6	100.00
2. กำหนดพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจนในการบริหาร โรงเรียน	6	100.00
3. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	6	100.00
4. กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร	6	100.00
5. จัดทำสาระการเรียนรู้รายปีในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	6	100.00
6. มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัด ประสบการณ์เรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ	6	100.00
7. มีการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการประเมินพัฒนาการ ของผู้เรียนโดยให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมิน ตามสภาพจริง	6	100.00
8. มีการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยบูรณาการเนื้อหาและทักษะ	6	100.00
9. มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	6	100.00
10. อื่นๆ (โปรดระบุ).		
10.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโครงการโรงเรียน วิธีพุทธ เป็นการเรียนรู้ไตรสิกขา	1	16.67
รวม	55	

จากตารางที่ 4.3 มีสภาพการจัดการด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา กำหนดพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจนในการบริหารโรงเรียน กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร จัดทำสาระการเรียนรู้รายปีในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ มีการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง มีการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาและทักษะ มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นการเรียนรู้ไตรสิกขาจำนวน 1 คน (ร้อยละ 16.67)

ตารางที่ 4.4 สภาพการดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 มาสู่การปฏิบัติ

N = 6

การดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาสู่การปฏิบัติ	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบ โครงงาน	2	33.33
2. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและ บูรณาการกิจกรรม	6	100.00
3. เน้นการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณเพื่อเป็น พื้นฐานการเรียนรู้ขั้นสูงขึ้น	3	50.00
4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	6	100.00
5. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนความคิดรวบยอด ด้วยแผนภาพความคิด	-	-
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)		
6.1 การฝึกโยคะมาเสริมกิจกรรมประสบการณ์ต่างๆแบบ บูรณาการ	1	16.67
รวม	18	

จากตารางที่ 4.4 มีสภาพการจัดการดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 มาสู่การปฏิบัติ ด้านจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและบูรณาการกิจกรรม และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญามากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นเน้นการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ขั้นสูงขึ้น จำนวน 3 คน (ร้อยละ 50.00) และการฝึกโยคะมาเสริมกิจกรรมประสบการณ์ต่างๆแบบบูรณาการมีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 16.67)

ตารางที่ 4.5 แนวทางการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546

N = 6

แนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546	ความถี่	ร้อยละ
1. คณะครูได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน	6	100.00
2. คณะครูร่วมกันกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น	4	66.67
3. กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหน่วยการสอนตลอดปี	5	83.33
4. กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตรสถานศึกษา	3	50.00
5. มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	6	100.00
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)	-	-
รวม	24	

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่าประชากรของการวิจัยครั้งนี้ มีแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 คณะครูได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหน่วยการสอนตลอดปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 83.33) และกำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตรสถานศึกษา มีน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 50.00)

ตารางที่ 4.6 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้าน สื่อและแหล่งการเรียนรู้

N = 6

สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
1. โรงเรียนของท่านมีการสร้างบรรยากาศและสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก	5	83.33
2. โรงเรียนของท่านมีความสะอาด ร่มรื่น และมีความปลอดภัย	6	100.00
3. โรงเรียนของท่านมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดเรียนการสอนอย่างเพียงพอกับความต้องการและเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ	6	100.00
4. โรงเรียนของท่านสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตสื่ออย่างเพียงพอ	6	100.00
5. มีการจัดอบรมการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็ก	6	100.00
6. โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	6	100.00
7. โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและจัดกิจกรรมเพื่อนำเด็กไปเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	6	100.00
8. จัดโครงการค่ายสัมพันธ์อนุบาลเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมพร้อมเด็กอนุบาล	1	16.67
รวม	42	

จากตารางที่ 4.6 มีสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีความสะอาด ร่มรื่น และมีความปลอดภัย โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดเรียนการสอนอย่างเพียงพอกับความต้องการและเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตสื่ออย่างเพียงพอ มีการจัดอบรมการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็ก โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและจัดกิจกรรมเพื่อนำเด็กไปเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอมากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นโรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศและสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก จำนวน 5 คน (ร้อยละ 83.33)

ตารางที่ 4.7 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้านการดำเนินการนิเทศการสอน

N = 6

ด้านการดำเนินการนิเทศการสอน	ความถี่	ร้อยละ
1. โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการสอนระดับปฐมวัย	6	100.00
2. มีการนิเทศภายใน โดยครูผู้สอนประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาการสอน	6	100.00
3. โรงเรียนได้ประชุมชี้แจงให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องระบบการนิเทศได้รับทราบวิธีการและสามารถดำเนินการตามนโยบายได้	6	100.00
4. กำหนดเครื่องมือในการนิเทศการสอน	6	100.00
5. มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ	4	66.67
6. นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	6	100.00
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)	-	-
รวม	34	

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่ามีสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยด้านการดำเนินการนิเทศการสอน โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ การสอนระดับปฐมวัยมีการนิเทศภายใน โดยครูผู้สอนประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาการสอน ประชุมชี้แจงให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องระบบการนิเทศได้รับทราบวิธีการและสามารถดำเนินการตามนโยบายได้ กำหนดเครื่องมือในการนิเทศการสอน นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนมากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 100.00) รองลงมาเป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 66.67)

แนวทางการพัฒนา

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

- 1.1 จัดสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน
- 1.2 โรงเรียนจะพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นมาตรฐานและเป็นจุดเด่นต่อไป
- 1.3 ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะให้การจัดการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับของชุมชน และเป็นตัวอย่างของการจัดการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร
- 1.4 จัดเตรียมด้านหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
- 1.5 คัดแยก-คัดกรองนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม

2. ด้านการจัดประสบการณ์

- 2.1 จัดอบรมการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.2 มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอนุบาลครบทุกห้องเรียน
- 2.3 จัดให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และจากการลงมือปฏิบัติ
- 2.4 จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพัฒนาการและวัยของเด็ก รวมถึงความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่มให้มากขึ้น

3. ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้

- 3.1 จัดเตรียมสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.2 ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร อุดหนุนงบประมาณมาจัดสรรและดำเนินการด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 3.3 สร้างบรรยากาศที่เป็นวิชาการที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน จัดทำแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา

3.4 จัดหา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะและสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจ

4. ด้านการประเมินพัฒนาการ

4.1 มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอนุบาลอย่างสม่ำเสมอ

4.2 จัดทำแบบประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ

4.3 ส่งเสริมเด็กที่มีพัฒนาการเร็วเป็นพิเศษให้ได้มีกิจกรรมที่เหมาะสม

4.4 ดูแลเด็กที่มีพัฒนาการช้าให้ได้มีโอกาสทำกิจกรรมและประสบความสำเร็จตามศักยภาพของตนเอง

5. ด้านการนิเทศการสอน

5.1 ดำเนินการด้านนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ

5.2 ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน

5.3 แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยมาเป็นผู้นิเทศการสอน

5.4 นิเทศการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

5.5 นิเทศแบบกัลยาณมิตร ระหว่างครูอนุบาล 1-2 และผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน แหล่งข้อมูลในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ขนาดของโรงเรียน

N = 36

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	9	25.00
1.2 หญิง	27	75.00
รวม	36	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	3	8.33
2.2 30 – 39 ปี	22	61.11
2.3 40 – 49 ปี	3	8.33
2.4 50 ปีขึ้นไป	8	22.22
รวม	36	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
3.1 ต่ำว่าระดับปริญญาตรี	8	22.22
3.1 ปริญญาตรี เอกจิตวิทยาแนะแนว	1	2.78
เอกคอมพิวเตอร์	1	2.78
เอกคณิตศาสตร์	1	2.78
เอกประถมศึกษา	5	13.89
เอกอังกฤษ	1	2.78
เอกนิติศาสตร์	1	2.78
เอกศึกษาศาสตร์	10	27.78
เอกปฐมวัย	1	2.78
เอกจิตรกรรม	1	2.78
เอกคหกรรมศาสตร์	2	5.55

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน แหล่งข้อมูลในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

n = 36

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.2 ปริญญาโท สาขาครุศาสตรมหาบัณฑิต	1	2.78
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา	2	5.55
สาขาหลักสูตรและการสอน	1	2.78
รวม	36	100.00
4. ดำรงตำแหน่ง		
4.1 คนเลี้ยงเด็ก	8	22.22
4.2 ครู อันดับ คศ. 1	4	11.11
4.3 ครู อันดับ คศ. 2	24	66.66
4.4 ครู อันดับ คศ. 3	-	-
รวม	36	100.00
5. แหล่งข้อมูลเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ประชากร = 24		
5.1 จากการศึกษาค้นคว้า	21	58.33
5.2 จากกรอบรมสัมมนา	36	100.00
5.3 จากความรู้และประสบการณ์	36	100.00
5.4 ไม่เคยมีความรู้เลย	-	-
รวม	36	100.00
6. ขนาดโรงเรียน		
6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	18	50.00
6.2 โรงเรียนขนาดกลาง	6	16.67
6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	12	33.33
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 4.8 ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศหญิงจำนวน 27 คน (ร้อยละ 75.00) มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 61.11) วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 27.78) ดำรงตำแหน่งครู อันดับ คศ.2 จำนวน 24 คน (ร้อยละ 66.66) แหล่งข้อมูลเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยจากการอบรมสัมมนา และจากความรู้และประสบการณ์เท่ากันจำนวน 36 คน (ร้อยละ 100) ขนาดของโรงเรียนมีขนาดเล็กจำนวน 18 คน (ร้อยละ 50.00)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์รายด้านและรายข้อ

ตารางที่ 4.9 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน

n = 36

การจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
การกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง	3.56	0.65	มากที่สุด	1
การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.42	0.65	มาก	2
จัดทำสาระการเรียนรู้รายปีให้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.39	0.55	มาก	3
การกำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการ	3.39	0.64	มาก	3
การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาชัดเจนในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.33	0.53	มาก	5
การกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาและทักษะ	3.28	0.74	มาก	6
กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร	3.25	0.60	มาก	7
การกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	3.22	0.64	มาก	8
รวม	3.35	0.11	มาก	

จากตารางที่ 4.9 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.56$) รองลงมา เรื่องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.42$) และลำดับสุดท้ายคือ มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.22$)

ตารางที่ 4.10 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

n = 36

แนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย เช่น การฝึกการเคลื่อนไหว การร้อยลูกปัด การวาดภาพ การต่อบล็อก เขียนรูปทรงและระบายสี	3.56	0.56	มากที่สุด	1
จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและกิจกรรม	3.53	0.56	มากที่สุด	2
จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เช่น แบบฝึกหัดจับคู่เหมือน ฝึกทักษะการจำแนก สังเกต เปรียบเทียบ การเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะการคิดแก้ปัญหา	3.44	0.65	มาก	3
จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจ มีเจตคติที่ดี รู้จักช่วยเหลือ มีความมั่นใจในตนเอง รู้จักการอภัย	3.33	0.68	มาก	4
จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านสังคม เช่น การเล่นเป็นกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	3.22	0.68	มาก	5
จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนความคิดรวบยอดด้วยแผนภาพความคิด	3.14	0.49	มาก	6
เน้นการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนขั้นสูงขึ้น	3.06	0.71	มาก	7

ตารางที่ 4.10 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ)

n = 36

แนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการฝึกประสาทสัมผัสตามแนวการสอนแบบมอนเตสซอรี	3.00	0.72	มาก	8
จัดการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบโครงงาน	2.89	0.52	มาก	9
รวม	3.14	0.39	มาก	

จากตารางที่ 4.10 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย เช่น การฝึกการเคลื่อนไหว การร้อยลูกปัด การวาดภาพ การต่อบล็อก เขียนรูปทรงและระบายสี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.56$) รองลงมาเรื่องจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.53$) และลำดับสุดท้ายคือ จัดการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.89$)

ตารางที่ 4.11 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ

n = 36

ด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.56	0.56	มากที่สุด	1
กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตร	3.50	0.56	มากที่สุด	2
มีการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน	3.42	0.65	มาก	3
กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหน่วยการสอนตลอดปี	3.31	0.52	มาก	4
ร่วมกันกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น	3.25	0.55	มาก	5
มีการนำแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติจริง	3.25	0.55	มาก	5
ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน	3.08	0.69	มาก	7
รวม	3.34	0.16	มาก	

จากตารางที่ 4.11 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.56$) รองลงมากำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.50$) และลำดับสุดท้ายคือ ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.08$)

ตารางที่ 4.12 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน

n = 36

การจัดกิจกรรมประจำวัน	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	3.67	0.48	มากที่สุด	1
กิจกรรมสร้างสรรค์	3.61	0.55	มากที่สุด	2
กิจกรรมเสริมประสบการณ์	3.50	0.56	มากที่สุด	3
กิจกรรมกลางแจ้ง	3.50	0.51	มากที่สุด	3
กิจกรรมเสรี	3.47	0.61	มาก	5
กิจกรรมเกมการศึกษา	3.36	0.54	มาก	6
การเขียนหนังสือ	3.19	0.62	มาก	7
การอ่าน	3.08	0.69	มาก	8
ภาษาอังกฤษ	3.00	0.53	มาก	9
การบวก – ลบ เลข	2.89	0.71	มาก	10
รวม	3.33	0.27	มาก	

จากตารางที่ 4.12 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมประจำวันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมา กิจกรรมสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.61$) และลำดับสุดท้ายคือ การบวก – ลบ เลขอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.89$)

ตารางที่ 4.13 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้

n = 36

ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
โรงเรียนร่มรื่น สะอาด และมีความปลอดภัย	3.47	0.61	มาก	1
ท่านนำผู้เรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.44	0.56	มาก	2
ท่านมีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็กและใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ	3.36	0.54	มาก	3
ท่านนำผู้เรียนไปเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.33	0.63	มาก	4
ท่านผลิตหรือ หรือจัดหาสื่อโดยคำนึงถึงการนำมาใช้ เนื้อหาวิชา และความสนใจของผู้เรียน	3.28	0.61	มาก	5
มีการสร้างบรรยากาศและสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก	3.28	0.66	มาก	5
ท่านได้รับงบประมาณในการจัดซื้อ / ผลิตสื่ออย่างเพียงพอ	3.17	0.51	มาก	7
ท่านมีการเก็บบันทึกการใช้สื่อการสอนในการจัดประสบการณ์	3.17	0.65	มาก	7
รวม	3.31	0.12	มาก	

จากตารางที่ 4.13 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.31) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 โรงเรียนร่มรื่น สะอาด และมีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.47) รองลงมา ท่านนำผู้เรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.44) และลำดับสุดท้ายคือ ได้รับงบประมาณในการจัดซื้อ / ผลิตสื่ออย่างเพียงพอและมีการเก็บบันทึกการใช้สื่อการสอนในการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.17)

ตารางที่ 4.14 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน

n = 36

ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษา	3.36	0.54	มาก	1
ประเมินจากผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน	3.33	0.53	มาก	2
ประเมินด้วยวิธีการสังเกตและจดบันทึก	3.14	0.64	มาก	3
มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	3.06	0.71	มาก	4
ประเมินโดยแบบทดสอบ / แบบวัดและประเมินผล	3.00	0.76	มาก	5
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลการจัดประสบการณ์ของผู้เรียน	2.67	0.72	มาก	6
รวม	3.09	0.24	มาก	

จากตารางที่ 4.14 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.09) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษาอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.36) รองลงมา ประเมินจากผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.33) และลำดับสุดท้ายคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลการจัดประสบการณ์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 2.67)

ตารางที่ 4.15 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนในด้านนิเทศการสอนโดยรวมและรายด้าน

n = 36

ด้านนิเทศการสอน	ผลการวิเคราะห์			
	\bar{X}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับที่
มีการประเมินผลข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็ง ของการจัดประสบการณ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่	3.22	0.68	มาก	1
มีการนำผลการนิเทศการจัดประสบการณ์ไปแก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป	3.08	0.69	มาก	2
ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากผู้บริหารโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.03	0.70	มาก	3
ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากฝ่ายวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ	3.03	0.70	มาก	3
มีการนิเทศภายในสายชั้นเพื่อช่วยเหลือ ปรับปรุงการจัดประสบการณ์	3.00	0.72	มาก	5
ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากผู้ปกครองอยู่เสมอ	2.53	0.56	มาก	6
รวม	2.98	0.26	มาก	

จากตารางที่ 4.15 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการดำเนินการด้านนิเทศการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า อันดับที่ 1 มีการประเมินผลข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็ง ของการจัดประสบการณ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.22$) รองลงมา มีการนำผลการนิเทศการจัดประสบการณ์ไปแก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.08$) และลำดับสุดท้ายคือ ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากผู้ปกครองอยู่เสมออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.53$)

บทที่ 5

สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการและแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของผู้บริหารและ วิธีการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารเกี่ยวกับหลักการและ แนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยและแบบสอบถามครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในเรื่อง วิธีการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ศึกษา คือโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดท่าพระ โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี โรงเรียนวัดคีรีวงศ์ โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์ และโรงเรียนวัดนาคกลาง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน รวม 6 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้แก่ครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาล 1 – 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 6 คน รวม 36 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้คือ

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยในโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale)

เครื่องมือนี้ ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แก่ไข เครื่องมือนี้ ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แก่ไข ปรับปรุงแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และขอความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืน จำนวน 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Window Version 11.0) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทำการแปลผลและนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมเป็นผู้บริหารมีเพศหญิงและชายมีจำนวนเท่ากัน 3 คน มีอายุ 40-50 ปี มากที่สุด วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันมีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ระยะเวลาที่ดำรงอยู่ในตำแหน่ง ทั้งหมดมีระยะเวลา 1 – 5 ปี แหล่งข้อมูลในเรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ได้รับจากความรู้และประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนมีขนาดเล็ก

1.2 สภาพการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

1.2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เรียงลำดับได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดหาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้คณะครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จัดอบรมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และสุดท้ายจัดประชุมคณะครูร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

1.2.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา กำหนดพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจนในการบริหารโรงเรียน กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร จัดทำสาระการเรียนรู้ รายปีในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ มีการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง มีการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยบูรณาการเนื้อหาและทักษะ มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.3 ด้านการดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาสู่การปฏิบัติ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและบูรณาการกิจกรรม มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา และสุดท้ายเน้นน้อยกว่าคือการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ขั้นสูงขึ้น

1.2.4 แนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 คณะครูได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหน่วยการสอนตลอดปี

1.2.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การจัดการอาคารสถานที่ในโรงเรียน โรงเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น และมีความปลอดภัย โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดเรียนการสอน อย่างเพียงพอกับความต้องการและเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตสื่ออย่างเพียงพอมีการจัดอบรมการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็ก โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ ภายนอกโรงเรียนและจัดกิจกรรมเพื่อนำเด็กไปเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศและสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก

1.2.6 ด้านการดำเนินการด้านนิเทศการสอน โรงเรียนได้แต่งตั้ง คณะกรรมการการนิเทศ การสอนระดับปฐมวัยมีการนิเทศภายใน โดยครูผู้สอนประชุมร่วมกัน

เพื่อพัฒนาการสอน โรงเรียนได้ประชุมชี้แจงให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของระบบการนิเทศฯ ได้รับทราบวิธีการและสามารถดำเนินการตามนโยบายได้ กำหนดเครื่องมือในการนิเทศการสอน นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด และมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนา

1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างมีมาตรฐาน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับของชุมชน และเป็นตัวอย่างของการจัดการศึกษาปฐมวัยของระดับสำนักงานเขตและกรุงเทพมหานคร โดยจัดเตรียมด้านหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ จัดสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และคัดแยก คัดกรองนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม

2. ด้านการจัดประสบการณ์

แนวทางการพัฒนาคือผู้บริหารจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีด้านอนุบาลครบทุกห้องเรียน จัดอบรมการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้กับครู จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพัฒนาการและวัยของเด็ก รวมถึงความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่มให้มากขึ้น ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และจากการลงมือปฏิบัติ

3. ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาคือจัดเตรียมสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เป็นวิชาการที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน จัดทำแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดหา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะและสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจ โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและกรุงเทพมหานคร อุดหนุนงบประมาณมาจัดสรรและดำเนินการด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

4. ด้านการประเมินพัฒนาการ

แนวทางการพัฒนาคือจัดทำแบบประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีการบันทึกไว้

อย่างเป็นระบบ มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอนุบาลอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมเด็กที่มีพัฒนาการเร็วเป็นพิเศษให้ได้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและดูแลเด็กที่มีพัฒนาการช้าให้ได้มีโอกาสทำกิจกรรมและประสบความสำเร็จตามศักยภาพของตนเอง

5. ด้านการนิเทศการสอน

แนวทางการพัฒนาคือมีการดำเนินการด้านนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร ระหว่างครูอนุบาล 1 – 2 และผู้บริหารอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยมาเป็นผู้นิเทศการสอน

2. แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามครูผู้สอนพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 27 คน มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี เอกศึกษาศาสตร์ มากที่สุด ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง ครู อันดับ คศ. 2

2.2 ได้แหล่งข้อมูลเรื่องการจัดการประสบการณ์ระดับปฐมวัยจากการอบรมสัมมนา และจากความรู้และประสบการณ์มากที่สุด

2.3. สภาพการจัดการประสบการณ์ตามความคิดเห็นของครูระดับปฐมวัย

1.3.1 ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน มีการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และสุดท้ายคือ มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์

1.3.2 แนวทางการจัดการประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย เช่น การฝึกการเคลื่อนไหว การร้อยลูกปัด การวาดภาพ การต่อบล็อก เขียนรูปทรงและระบายสี จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและกิจกรรม และสุดท้ายคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

1.3.3 ด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตร และสุดท้ายคือ ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

1.3.4 การจัดกิจกรรมประจำวัน มีการตัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ และสุดท้ายคือ การบวก – ลบ เลข

1.3.5 ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนร่มรื่น สะอาด และมีความปลอดภัย นำผู้เรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และสุดท้ายคือ ได้รับงบประมาณในการจัดซื้อ / ผลิตสื่ออย่างเพียงพอและมีการเก็บบันทึกการใช้ สื่อการสอนในการจัดประสบการณ์

1.3.6 ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษา ประเมินจากผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน และสุดท้ายคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลการจัดประสบการณ์ของผู้เรียนอยู่ใน

1.3.7 ด้านการนิเทศการสอน มีการประเมินผลข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็ง ของการจัดประสบการณ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ มีการนำผลการนิเทศการจัดประสบการณ์ ไปแก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป และสุดท้ายคือ ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากผู้ปกครอง อยู่เสมอ

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบในการศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำหลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จัดทำสาระการเรียนรู้รายปี แผนบูรณาการ โรงเรียนสะอาด มีสื่อที่เหมาะสม มีการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง และนิเทศอย่างเป็นระบบ ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ จึงแจกคู่มือและจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา ดูงานหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยกับโรงเรียนที่มีประสบการณ์ และมีผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยเป็นที่ยอมรับของชุมชนและระดับสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร แต่ละโรงเรียนจะนำสาระและความรู้ที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาหลักสูตรของตนเอง โดยยึดหลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ในการกำหนด

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จัดทำสาระการเรียนรู้รายปี กำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง กำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหา และทักษะ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งจัดการอาคารสถานที่ในโรงเรียน โรงเรียนมีความสะอาด ร่มรื่น และมีความปลอดภัยจัดหาสื่อและอุปกรณ์ในการจัดเรียนการสอนอย่างเพียงพอกับความต้องการและเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตสื่ออย่างเพียงพอมีการจัดอบรมการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็ก มีแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อนำเด็กไปเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนระดับปฐมวัยโดย ทุกโรงเรียนมีการนิเทศภายใน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2538) กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยว่า คือการส่งเสริมให้เด็กเจริญงอกงามในทุกๆด้าน คือร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และให้วิธีบูรณาการ การวางแผนการจัดประสบการณ์ ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสังเกต การจดบันทึกข้อมูลความสนใจเฉพาะของเด็กแต่ละคน รวมทั้งความก้าวหน้าทางพัฒนาการของเด็ก เน้นหลักการมีปฏิสัมพันธ์ สำหรับการประเมินนั้นใช้เกณฑ์ตัดสินจากการที่เด็กทำกิจกรรมด้วยตนเอง มิใช่เกิดจากการตัดสินผิดถูก จากผู้ใหญ่ จัดกิจกรรมและสื่อการเรียนในรูปแบบของจริง เป็นรูปธรรมและสัมพันธ์กับชีวิตจริงของเด็ก สื่อที่เหมาะสมสำหรับการจัดประสบการณ์คือ ทราย น้ำ ดินเหนียว ภาชนะตัดต่อ บล็อกไม้ อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ หนังสือ การศึกษานอกสถานที่ การแก้ปัญหาและการมีปฏิสัมพันธ์กับวัสดุทางศิลปะ ผู้ใหญ่และเพื่อน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรังสิมา ทวีศรี (2545) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเรียน โดยการเตรียมความพร้อม ทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาควบคู่กับวิชาการ มีการส่งเสริมบุคคลกรเข้าร่วมประชุม

2. แนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร มีครูที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ครูและ

ผู้บริหาร ได้ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยจากคู่มือหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กครบทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา และส่วนใหญ่จัดกิจกรรมประจำวันครบทั้ง 6 กิจกรรมหลักสอดคล้องกับงานวิจัยของชวลี ช่วยเอื้อ (2533: ข) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพบว่า การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของผู้บริหารและครูผู้สอนในด้านการเปลี่ยนแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรมมีเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา คือ ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัย 4-6 ปี ให้มีความพร้อมทุกด้าน มีส่วนน้อยที่จัดประสบการณ์เพื่อมุ่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขได้ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมชั้นอนุบาลศึกษา ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติแห่งชาติ มีกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมที่จัดแต่ละวันประกอบด้วยกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ได้ตามที่กำหนดในรายการประสบการณ์และเนื้อหา

เมื่อพิจารณาแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในรายละเอียดรายด้าน พบว่า

2.1. ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่าการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง อยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในอันดับที่ 1 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลนักเรียนในระดับปฐมวัยมีความแตกต่างจากการประเมินนักเรียนในระดับอื่น คือเน้นการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และประเมินผลตามสภาพจริง ตลอดปีการศึกษา การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนให้ความสำคัญ ดังที่พัฒนา รัชพงศ์ (2535: 175) ได้กล่าวเกี่ยวกับการประเมินผลเด็กระดับก่อนประถมศึกษาไว้ว่า ครูควรพิจารณาเด็กเป็นรายบุคคล ครูควรรู้จักเด็กทุกคนว่า เด็กคนไหนเป็นอย่างไร เมื่อเริ่มมาโรงเรียนเป็นอย่างไร ใครเก่งด้านใด ใครไม่เก่งด้านใด มีปัญหาอะไรในเด็กแต่ละคน และเขามีความก้าวหน้าในพัฒนาการแต่ละด้านอย่างไรบ้าง เมื่อเริ่มมาโรงเรียนเด็กเป็นอย่างไร และปัจจุบัน

นี้เด็กเป็นอย่างไร ก้าวหน้าขึ้นแค่ไหน เปรียบเทียบเด็กแต่ละคนกับตัวเขาเอง ไม่นำไปเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่น ๆ

2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่า จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย มีการจัดในระดับ มากที่สุด และอยู่ในอันดับ 1 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ จะเป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย เช่น การฝึกการเคลื่อนไหว การรื้อบล็อกปิด การวาดภาพ การต่อบล็อก เขียนรูปทรงและระบายสี ซึ่งแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและได้พัฒนาทักษะในด้านต่างๆไปพร้อมๆกัน ดังที่ ภรณ์ กุรุรัตน์ (2535:18-21) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายไว้ว่า พัฒนาการทางด้านร่างกายจัดเป็นพัฒนาการด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะพัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นพื้นฐานของทางด้านสติปัญญา การพัฒนาทางด้านสติปัญญาของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆซึ่งก่อให้เกิดการรับรู้เพื่อนำกลับไปสู่การทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง เกิดเป็นโครงสร้างสติปัญญาในตัวเด็ก นอกจากนี้พัฒนาการทางด้านร่างกายยังมีผลสืบเนื่องถึงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม และพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา การเรียนรู้ และจินตนาการ พัฒนาการในด้านสติปัญญา ความสามารถ อารมณ์ สังคม มีเงื่อนไขหรือรากฐานมาจากการพัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นสำคัญ

2.3 ด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่า จัดทำแผน การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดในระดับ มากที่สุด และอยู่ในอันดับ 1 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดเขตบางกอกใหญ่ จัดอบรมการทำแผน บูรณาการและเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางให้กับครูและบุคลากรในสังกัดทุกคน ครูจึงมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของเด็ก ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537:10) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเด็กอนุบาล ดังนี้ จัดกิจกรรมโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เด็กเรียนรู้หลายรูปแบบ จัดกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ยึดหยุ่นตามสถานการณ์และสภาพท้องถิ่น เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.4 การจัดกิจกรรมประจำวัน จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีการจัดในระดับ มากที่สุด และอยู่ในอันดับ 1 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ได้รับความสนใจของเด็ก เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัย และเด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้จากเพลง และการทำท่าทางตามจินตนาการ ฝึกความเป็นผู้นำ ผู้ตาม และช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือ โน้มน้าวความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญแก้ว ดำรงศิริ (2539 : 25) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยเน้นจุดประสงค์ที่มีต่อความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กโรงเรียนอนุบาลโยธธา ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กที่ผ่านการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยเน้นจุดประสงค์ มีพัฒนาการด้านร่างกาย ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มมีพัฒนาการด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545 : 165) กล่าวว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นกิจกรรมเรียนรู้หนึ่งที่สำคัญ โดยกิจกรรมนี้ได้ถูกกำหนดให้เด็กทำทุกวัน จากการวิจัยพบว่าวิธีการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของครูเน้นอยู่ที่การให้เด็กแสดงท่าตามเนื้อเพลง ครูเป็นผู้นำท่าทางหรือบอกให้เด็กทำท่าทางโดยใช้การเคาะจังหวะเป็นคำสั่งหลัก ด้วยเหตุผลว่าต้องการฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม หัดฟังคำสั่ง จินตนาการตามเนื้อเพลง และได้เล่นกับเพื่อน

2.5 ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่า โรงเรียนร่มรื่น สะอาด และมีความปลอดภัย มีการจัดในระดับ มาก และอยู่ในอันดับ 1 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดเขตบางกอกใหญ่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับทุกโรงเรียน ด้วยการติดกล้องวงจรปิด และจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยหน้าประตู มีการแลกเปลี่ยนสำหรับผู้มาติดต่อราชการ และมีการประกวดความสะอาดด้วยการทำกิจกรรม 5 ส ของทุกโรงเรียนในสังกัด ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังที่ วัฒนา ปุญญฤทธิ (2551) กล่าวถึงการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะก่อให้เกิดบรรยากาศของความอบอุ่น ผ่อนคลาย บรรยากาศที่เกิดจากการจัดอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ และสภาพของผู้เรียน บรรยากาศที่เกิดจากผลการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มที่อยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกันได้ จึงมีแนวทางที่จะส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.6 ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่า ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษา มีการจัดในระดับ มาก และอยู่ในอันดับ 1

ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน การวัดและประเมินผลครูผู้จัดกิจกรรมจึงต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และประเมินผลตามสภาพจริง โดยการสังเกต ทดสอบ พิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน และพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกประจำวัน ดังที่ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545 :185) กล่าวถึงการประเมินว่า เป็นการประเมินจากข้อมูลเชิงประจักษ์ เน้นถึงผลงานและการกระทำตามธรรมชาติในชีวิตจริงเป็นหลัก เป็นวิธีการประเมินหนึ่งที่สามารถบอกผลการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง ผลการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้บอกเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังสะท้อนภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ที่ครูสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการสอนของครูมาจากการสังเกตเด็ก การศึกษาผลงานของเด็ก และการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 : 213) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินที่มีสภาพจริง เป็นการวัดที่มีคุณค่าให้ข้อมูลที่ลึกซึ้งมากกว่าที่เห็นที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เป็นการวัดที่มีความหมายต่อผู้เรียน ดังนั้นวิธีการที่ใช้ในการประเมินสภาพจริงในระดับปฐมวัยประกอบไปด้วยวิธีการอย่างไม่เป็นทางการ ดังนี้ การประเมินด้วยการสร้างความรู้สึกร่วมกัน การสังเกต การพูดคุย การสะสมผลงาน (Portfolio) การสาธิตหรือการปฏิบัติจริง สถานการณ์จำลอง (Simulations) และการประเมินตนเอง

2.7 ด้านการนิเทศการสอน จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่า มีการประเมินผลข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็ง ของการจัดประสบการณ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ มีการจัดในระดับ มาก และอยู่ในอันดับ 1 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ ทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ มีการนิเทศการสอนเป็นประจำ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยผู้บริหาร และครูในสายชั้นอนุบาล และนำผลการนิเทศแจ้งให้ครูผู้สอนทราบถึงข้อดี และข้อด้อย ในการจัดกิจกรรมของตนเอง เพื่อให้ครูผู้สอนได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารจะทราบถึงความสามารถและความเหมาะสมของครู และนำผลการนิเทศมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดชั้นเรียนในปีการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรยุทธ ถันทวารภาพ (2544 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่าด้านยุทธศาสตร์ การนิเทศต้องใช้วิธีการส่งเสริมครูให้มีขวัญ และกำลังใจในการทำงาน มีความเข้าใจเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบทั่วถึงทุกพื้นฐาน หรือแบบบูรณาการ ในลักษณะการลงทุนทุกพื้นที่ ทุกโรงเรียนลงในระดับถึงตัวครูผู้สอนในรูปแบบการนิเทศแบบพาทำ โดยการร่วมคิดเป็นแบบกัลยาณมิตร มีลักษณะที่ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ปรับปรุงให้ครูมีความมั่นใจในการทำงาน

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะให้การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดเตรียมด้านหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ด้านการจัดประสบการณ์ จัดอบรมการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ จัดเตรียมสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เป็นวิชาการ จัดทำแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาจัดหา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินพัฒนาการ จัดทำแบบประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ ด้านการนิเทศการสอนดำเนินการด้านนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการศึกษาปฐมวัย กรมวิชาการ (2546) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือ เหมาะกับอายุพัฒนาการและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือ ในลักษณะต่างๆ กัน

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. ควรจะมีการศึกษา การให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ โดยการเข้ามาร่วมกันวางแผนการจัดประสบการณ์ กำหนดปรัชญา เป้าหมาย งบประมาณ การจัดทำสื่อ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาและเปรียบเทียบหลักการจัดประสบการณ์ สภาพการจัดประสบการณ์ และแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยกับโรงเรียนในสังกัดอื่นนอกเหนือสำนักงานเขตบางกอกใหญ่

4. ศึกษาเกี่ยวกับการนำบุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน และร่วมประเมินพัฒนาการของนักเรียน

5. ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง 2546) ที่จะให้เด็กมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และการนำหลักสูตรมาจัดทำเป็นหลักสูตรของโรงเรียน ว่าโรงเรียนมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่มเติมอย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **หลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอดิชั่นเพรสโปรดักส์ จำกัด.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. **คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา**. (2537). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว .
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. (2542) .กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. (2543). **หนังสือการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการเรียนรู้และเครือข่ายการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. (2533). **คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์.
- เอกสารการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา**. (2543). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย**. (2543). กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.
- เครือวัลย์ สุทธานินทร์และคณะ. (2536). **พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก**. กรุงเทพฯ: ศรีหงส์.

- ทิสนา แจมมณี และคณะ. (2540). “การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด,” วารสารครุศาสตร์. 26 (1).น.สายน้ำ.
- ทิสนา แจมมณี และคณะ. (2544). “แนวคิดและวิธีการการประเมินการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” วารสารร่วมขวัญ.
- ทองคุณ หงส์พันธุ์. (2545). การศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5ปี). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- น้อมฤดี จงพุกะและคณะ. (2518). คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศึกษาสัมพันธ์.
- นภเนตร ชรรณบวร. (2540). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทวรรณ เทวารักษ์. (2536). รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และเกมทางการศึกษาในวัย 4-5 ขวบ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- .(2544). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ประสาน เสริฐปัญญา. (2539). การนิเทศการศึกษาชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. (2527). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรววิทยา.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2523). เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อะไร อย่างไร. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถาน สงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537). ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 5 – 8. นนทบุรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอพี กราฟฟิกส์ดีไซน์.
- เยาพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: แม็ก.
- เยาภา เดชะคุปต์. (2530). เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วารภรณ์ รัถวิชัย. การอบรมเด็กดูแลเด็กปฐมวัย.(2527). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- (2540). **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา**. พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540). **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา**. พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2541). “การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”. วารสารการศึกษาปฐมวัย.2 (4).
- สิริมา ภิญโญอนันต์พงษ์.(2537) **ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 5 – 8**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรวพิทยา.
- हररररर नीलविवररर. (2535). **ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิทยานิพนธ์

- ขวัญแก้ว ดำรงศิริ. (2539). **ผลการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยเน้นจุดประสงค์ที่มีต่อความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา เปียทอง. (2541). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอนุบาลโรงเรียนเอกชน เขตดอนเมือง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูลี ช่วยเอื้อ. (2541). **การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สินีนาด โพธิ์ทอง. (2530). **การดำเนินงานบริการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- โสภิตอนงค์ บุญช่วย. (2531). **สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สร้อยธร ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). **แนวโน้มการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

สารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). **แฟชันเรังอัดวิชาการอนุบาล. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2550**
จาก: <http://www.kriengsak.com/index.php>
- (2546). **คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2550**
จาก: <http://www.thaikids.com>.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Anzino , M.,J.B., M.K.C.S..(1995). **Approaches to Preschool Curriculum. United state: United state of America.**
- Bloom, Benjanmin S.,ed. (1956) **Taxamomy of Educative , Handbook 1 : Congitive Domain.**
New York : David Mckay.
- Caplan, Farnk and Therasa Caplan , (1973). **The Power of Play.** Garden City, N.Y., Anchor Press.
- Frank , Lawrence K., (1968) “Play Is Valid,” **Childhood Education** , : 433-440.
- Hass”g. (1980). **Curriculum Planning : A New Approach.** Boston: Allyn and Bacon Inc.

Piaget, J. (1962). **Play Derams and Imitation in Children.** New York: W.W. North & Company Inc.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน
การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและแนวทางของการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามมี 4 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย
3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการนำผลมาปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ข้อมูลล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวพิชญ์สินี ศรีบริสุทธิ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี

2. 30 – 39 ปี

3. 40 – 49 ปี

4. 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒិการศึกษาศูงสุด

1. ปริญญาตรีสาขา.....

2. ปริญญาโทสาขา.....

3. ปริญญาเอกสาขา.....

4. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน

2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน

5. ระยะเวลาที่ท่านดำรงตำแหน่ง

1. น้อยกว่า 1 ปี

2. 1 – 5 ปี

3. 6 – 10 ปี

4. 11 – 15 ปี

5. 16 ปีขึ้นไป

6. ท่านมีความรู้เรื่องการจัดการประสบการณ์ระดับปฐมวัย

1. จากการศึกษาค้นคว้า

2. จากการอบรม สัมมนา

3. จากความรู้และประสบการณ์

4. ไม่เคยมีความรู้เลย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงในการปฏิบัติงานของท่าน

1. โรงเรียนของท่านมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อย่างไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดอบรมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
- จัดหาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้คณะครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
- จัดประชุมคณะครูร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. โรงเรียนของท่านได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีจุดเน้นอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา
- กำหนดพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจนในการบริหารโรงเรียน
- กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์
- กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ตามหลักสูตร

- จัดทำสาระการเรียนรู้รายปีในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ

มีการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน โดยให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง

- มีการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาและทักษะ

มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในประเด็นใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบโครงงาน
- จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและบูรณาการกิจกรรม
- จัดการเรียนการสอนด้วยการฝึกประสาทสัมผัสตามแนวการสอนแบบมอนเตสซอรี
- เน้นการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ขั้นสูงขึ้น
- จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และ

สติปัญญา

- เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์
- จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนความคิดรวบยอดด้วยแผนภาพความคิด
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

4. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาสู่การปฏิบัติอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

คณะครูได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

- คณะครูร่วมกันกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น
- กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหน่วยการสอนตลอดปี
- กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตรสถานศึกษา
- มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

5. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินการด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้
อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โรงเรียนของท่านมีการสร้างบรรยากาศและสถานที่ให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก
- โรงเรียนของท่านมีความสะอาด ร่มรื่น และมีความปลอดภัย
- โรงเรียนของท่านมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดเรียนการสอนอย่างเพียงพอกับความต้องการและ
เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ
- โรงเรียนของท่านสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตสื่ออย่างเพียงพอ
- มีการจัดอบรมการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็ก
- โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและจัดกิจกรรมเพื่อนำเด็กไปเรียนรู้อย่าง
สม่ำเสมอ

อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

6. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินการด้านการนิเทศการสอนอย่างไร

- โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ การสอนระดับปฐมวัย
- มีการนิเทศภายใน โดยครูผู้สอนประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาการสอน
- โรงเรียนได้ประชุมชี้แจงให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องระบบการนิเทศได้รับทราบวิธีการและ
สามารถดำเนินการตามนโยบายได้
- กำหนดเครื่องมือในการนิเทศการสอน
- มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ
- นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

คำชี้แจง โปรดระบุแนวทางการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ และด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์ ตามความคิดเห็นของท่าน)

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดประสบการณ์

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการประเมินพัฒนาการ

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

5. ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์

แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

แบบสอบถาม

แบบสอบถามครูผู้สอนระดับปฐมวัย

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน ด้านแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน และด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์

2. แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพการจัดประสบการณ์ในห้องเรียน

3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการนำผลมาปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ข้อมูลล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวพิชญ์สินี ศรีบริสุทธิ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี

2. 30 – 39 ปี

3. 40 – 49 ปี

4. 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒិการศึกษาศึกษาสูงสุด

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี (ระบวุฒิ).....

2. ปริญญาตรีสาขา.....

3. ปริญญาโทสาขา.....

4. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

1. ครูที่เลี้ยง

2. ครู อันดับ คศ. 1

3. ครู อันดับ คศ.2

4. ครู อันดับ คศ.3

5. ระยะเวลาที่ท่านดำรงตำแหน่ง

1. น้อยกว่า 1 ปี

2. 1 – 5 ปี

3. 6 – 10 ปี

4. 11 – 15 ปี

5. 16 - 20 ปี

6. 21 ปีขึ้นไป

6. ท่านมีความรู้เรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

1. จากการศึกษาค้นคว้า

2. จากการอบรม สัมมนา

3. จากความรู้และประสบการณ์

4. ไม่เคยมีความรู้เลย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดประสบการณ์ในโรงเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงแนวทางการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ว่าท่านมีสภาพการจัดประสบการณ์ในข้อนี้ในระดับใด ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับในการปฏิบัติงานของท่าน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับมากที่สุด	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับมาก	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับน้อย	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับน้อยที่สุด/ไม่มีการปฏิบัติ	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด /ไม่มีการปฏิบัติในข้อนี้

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่มีการปฏิบัติ (1)
	<u>ด้านการจัดเตรียมหลักสูตรของโรงเรียน</u>				
1.	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา				
2.	มีการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาชัดเจนในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย				
3.	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์				
4.	กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่จะพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร				
5.	จัดทำสาระการเรียนรู้รายปีให้เหมาะสมกับผู้เรียน				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
6.	มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการ				
7.	มีการกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตามสภาพจริง				
8.	มีการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาและทักษะ				
	<u>ด้านแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา</u>				
9.	จัดการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบโครงงาน				
10.	จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระและกิจกรรม				
11.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการฝึกประสาทสัมผัสตามแนวการสอนแบบมอนเตสซอรี				
12.	จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนความคิดรวบยอดด้วยแผนภาพความคิด				
13.	เน้นการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนขั้นสูงขึ้น				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
14.	จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านร่างกาย เช่น การฝึกการเคลื่อนไหว การร้อยลูกปัด การวาดภาพ การต่อบล็อก เขียนรูปทรงและระบายสี				
15.	จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจ มีเจตคติที่ดี รู้จักช่วยเหลือ มีความมั่นใจในตนเอง รู้จักการอภัย				
16.	จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านสังคม เช่น การเล่นเป็นกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น				
17.	จัดการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เช่น แบบฝึกหัดจับคู่เหมือน ฝึกทักษะการจำแนก สังเกต เปรียบเทียบ การเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะการคิดแก้ปัญหา				
18.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์				
	ด้านการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ				
19.	ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
20.	ร่วมกันกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามสภาพ ท้องถิ่น				
21.	กำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหน่วย การสอนตลอดปี				
22.	กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันลงในหลักสูตร				
23.	จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ				
24.	มีการนำแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไปสู่ การปฏิบัติจริง				
25.	มีการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามตารางกิจกรรม ประจำวัน				
	<u>ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน</u>				
26.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
27.	กิจกรรมสร้างสรรค์				
28.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
29.	กิจกรรมเสรี				
30.	กิจกรรมกลางแจ้ง				
31.	กิจกรรมเกมการศึกษา				
32.	การเขียนหนังสือ				
33.	การอ่าน				
34.	การบวก – ลบ เลข				
35.	ภาษาอังกฤษ				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
	<u>ด้านการสร้างบรรยากาศ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้</u>				
36.	มีการสร้างบรรยากาศและสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก				
37.	โรงเรียนร่มรื่น สะอาด และมีความปลอดภัย				
38.	ท่านมีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและพัฒนาการของเด็กและใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ				
39.	ท่านผลิตหรือ หรือจัดหาสื่อโดยคำนึงถึงการนำมาใช้ เนื้อหาวิชา และความสนใจของผู้เรียน				
40.	ท่านได้รับงบประมาณในการจัดซื้อ / ผลิตสื่ออย่างเพียงพอ				
41.	ท่านมีการเก็บบันทึกการใช้สื่อการสอนในการจัดประสบการณ์				
42.	ท่านนำผู้เรียนไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
43.	ท่านนำผู้เรียนไปเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
	<u>ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน</u>				
44.	ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษา				
45.	ประเมินด้วยวิธีการสังเกตและจดบันทึก				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
46.	ประเมินโดยแบบทดสอบ/แบบวัดและประเมินผล				
47.	ประเมินจากผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน				
48.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลการจัดประสบการณ์ของผู้เรียน				
49.	มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ				
	<u>ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์</u>				
50.	ท่านได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากผู้บริหารโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
51.	ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากฝ่ายวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ				
52.	ได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์จากผู้ปกครองอยู่เสมอ				
53.	มีการนิเทศภายในสายชั้นเพื่อช่วยเหลือ ปรับปรุงการจัดประสบการณ์				
54.	มีการนำผลการนิเทศการจัดประสบการณ์ไปแก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป				
55.	มีการประเมินผลข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็งของการจัดประสบการณ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่				

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวพิชญ์สินี สรบริสุทธิ
การศึกษา	ปริญญาตรีศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ปีการศึกษา 2541
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	พ.ศ. 2542 ครูอัตราจ้างโรงเรียนวัดกัลยาณมิตร สำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
	พ.ศ. 2543 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร สำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
	พ.ศ. 2552 ครู อันดับคศ. 2 โรงเรียนวัดท่าพระ สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร